

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Nuomonė 06/ 2022

(pagal SESV 322 straipsnio 1 dalį)

dėl Europos Parlamento ir
Tarybos reglamento dėl
Sjungos bendrajam
biudžetui taikomų
finansinių taisyklių
pasiūlymo (nauja redakcija)
[2022/0162 (COD)]

Turinys

	Dalis
Įvadas	01–03
Bendros pastabos	04–05
Konkrečios pastabos	06–48
Duomenų apie ES lėšų gavėjus registravimas bei saugojimas ir duomenų gavyba	07–12
ES viešieji pirkimai ir atlygį gaunantys išorės ekspertai	13–18
Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūrose sistema (angl. <i>Early detection and exclusion system, EDES</i>)	19–22
Sąjungos įnašai į pasaulines iniciatyvas	23–26
Skolinimasis ir skolinimas	27–31
Ataskaitų apie finansines priemones ir biudžeto garantijas teikimas	32–34
Sąjungos sutarčių skyrimo procedūros, darančios poveikį saugumui ar viešajai tvarkai	35–38
Įvairūs pakeitimai	39–48
25 straipsnis. Dovanojamas turtas	40–41
33 straipsnis. Veiklos rezultatai ir ekonomiškumo, veiksmingumo bei efektyvumo principai	42–43
252 straipsnis. Galutinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų patvirtinimas	44–48
Priedas	
Siūlomi pakeitimai	

Ivadas

01 2022 m. gegužės 16 d. Komisija paskelbė pasiūlymą dėl tikslinio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (Finansinio reglamento) pakeitimo. Pagal Komisijos pasiūlymo teisinį pagrindą privaloma konsultuotis su Europos Audito Rūmais¹. Tiek Taryba, tiek Europos Parlamentas atitinkamai 2022 m. rugsėjo 2 d ir 13 d. paprašė, kad pateiktume savo nuomonę. Šia nuomone įvykdomas šis konsultavimosi reikalavimas.

02 Komisija šią peržiūrą grindžia poreikiu suderinti Finansinį reglamentą su daugiamečių finansinės programos (DFP) dokumentų rinkiniu, kad būtų išlaikytas bendras Sąjungos išlaidas reglamentuojančių taisyklių sąvadas. Tai reiškia, kad visos bendrosios finansinės taisyklės turi būti įtrauktos į Finansinį reglamentą, siekiant ES institucijoms ir ES lėšų gavėjams užtikrinti didesnę teisinį tikrumą.

03 Be to, Komisija į pasiūlymą įtraukė kitus pakeitimus, kuriais siekiama:

- įgyvendinti patobulinimus ir supaprastinimus, nustatytus nuo tada, kai 2018 m. įsigaliojo Finansinis reglamentas;
- reaguoti į pastarojo meto įvykius ir tendencijas, pavyzdžiui, COVID-19 pandemiją ir krizių valdymą;
- geriau apsaugoti ES finansinius interesus (pavyzdžiui, labiau pasinaudojant skaitmeninimu);
- geriau prisidėti siekiant ES politikos tikslų ir labiau supaprastinti ES lėšų gavimą.

¹ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnio 1 dalies a punktas.

Bendros pastabos

04 Komisija pasiūlė priimti naują Finansinio reglamento redakciją užuot jį peržiūrėjus. Komisijos teigimu, nauja redakcija siekiama „(...) nustatyti tinkamą pusiausvyrą, daugiausia dėmesio skiriant tam, ką tikrai būtina keisti“. Priėmus naujos redakcijos teisės aktą priimamas naujas teisės aktas, kuris apima į vieną tekstą įtrauktus esminius ankstesnio akto pakeitimus ir likusias nepakeistas nuostatas. Taigi naujuoju teisės aktu pakeičiamos ir panaikinamos visos ankstesnės teisės akto redakcijos.

05 Atsižvelgiant į 2001 m. Tarpinstitucinį susitarimą² dėl išdėstymo nauja redakcija metodo naudojimo, prie pasiūlymo pridedamame aiškinamajame memorandume turėtų būti pateiktas pagrindimas, kodėl siūloma nauja redakcija, ir paaiškintos tokio požiūrio taikymo priežastys bei kiekvieno siūlomo esminio pakeitimo priežastys. Jame reikalaujama, kad pasiūlymas dėl išdėstymo nauja redakcija būtų pateiktas taip, kad esminiai pakeitimai ir naujos konstatuojamosios dalys būtų aiškiai atskirti nuo nepakeistų nuostatų. Remdamiesi mūsų atlikta Tarpinstituciniame susitarime nustatytų sąlygų analize ir į aiškinamąjį memorandumą įtrauktu Komisijos pateiktu naujos redakcijos pagrindimu, manome, kad Komisijos pasiūlymas atitinka išdėstymo nauja redakcija sąlygas.

² 2001 m. lapkričio 28 d. pasirašytas Tarpinstitucinis susitarimas dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo (2002/C 77/01).

Konkrečios pastabos

06 Šiame skyriuje pateikiamos mūsų pastabos dėl konkrečių Komisijos pasiūlytų pakeitimų. Mūsų nuomonė pateikta atsižvelgiant į Komisijos nustatytus probleminius klausimus, kuriuos ji įvardijo neoficialiuose dokumentuose ir jais pasidalijo su Europos Parlamentu, Taryba ir Europos Audito Rūmais, siekdama paaiškinti siūlomus pakeitimus. Aptariame tik tuos klausimus, dėl kurių turime konkrečių pastabų.

Duomenų apie ES lėšų gavėjus registravimas bei saugojimas ir duomenų gavyba

Susiję straipsniai

- 2 straipsnis. Apibrėžtys
- 36 straipsnis. Biudžeto vykdymo vidaus kontrolė
- 275 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Pagrindiniai faktai

07 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime³ numatytas informacijos ir duomenų apie galutinius ES lėšų gavėjus ir paramos gavėjus rinkimas kontrolės ir audito tikslais. Siekiant sustiprinti ES biudžeto ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) apsaugą nuo sukčiavimo ir pažeidimų, būtina rinkti informaciją (įskaitant duomenis apie tikruosius savininkus) apie subjektus, kurie galiausiai yra tiesioginiai ar netiesioginiai ES lėšų gavėjai.

08 2021–2027 m. DFP, kai biudžetas vykdomas taikant pasidalijamąjį valdymą, ir EGADP atveju Komisija jau pasiūlė pagerinti valstybių narių duomenų apie ES lėšų gavėjus, įskaitant duomenis apie tikruosius savininkus, rinkimą ir sąveikumą. Tačiau priimtuose teisės aktuose nenumatyta prievolė naudoti bendrą duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonę, kurią turėtų parūpinti Komisija. Komisija siūlo tokią

³ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (2020/L 433 I/28).

prievolę numatyti kitos DFP laikotarpiu. Kaip pabrėžta mūsų specialiojoje ataskaitoje dėl ES biudžeto apsaugos⁴, taikant šią priemonę taip pat turėtų būti naudojamosi įvairiuose nacionalinio ir ES lygmenų registruose esančiais duomenimis, susijusiais su draudimu dalyvauti procedūroje.

09 Komisija siūlo stiprinti sukčiavimo prevencijos, nustatymo ir reagavimo sistemas, nustatant privalomą elektroninį duomenų apie galutinius ES lėšų gavėjus ir paramos gavėjus (įskaitant tikruosius savininkus) registravimą ir saugojimą ir integruojant šiuos duomenis į bendrą IT sistemą, kurią teiks Komisija, duomenų gavybos ir rizikos vertinimo tikslais. Prieiga prie šios sistemos būtų suteikta ne tik fondų paramą įgyvendinančioms institucijoms, bet ir ES tyrimo ir kontrolės įstaigoms (įskaitant Audito Rūmus, Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF) ir Europos prokuratūrą).

Audito Rūmų nuomonė

10 Palankiai vertiname ketinimą sukurti bendrą integruotą duomenų gavybos ir rizikos vertinimo IT sistemą, išplėsti jos prieigą ją suteikiant tyrimo ir kontrolės įstaigoms ir sudaryti sąlygas kontrolės ir audito tikslais dažniau naudotis automatizuotomis priemonėmis ir naujomis technologijomis. Tokia sistema būtų itin svarbi kovojant su sukčiavimu, korupcija ir interesų konfliktais, darančiais poveikį ES lėšoms. Tačiau siūlome nelaukti kitos DFP, kad ji taptų privaloma.

11 Pasiūlyme aprašoma, kokie turėtų būti registruojami konkretūs duomenys apie ES lėšų gavėjus ir tikruosius savininkus⁵. Tačiau gavėjai, kurių duomenys turi būti registruojami ir saugomi, nėra aprašyti taip išsamiai, kaip numatyta konkrečioms sektoriams taikomose pasidalijamojo valdymo srities taisyklėse ir EGADP reglamente, nes aiškiai nenurodomos įmonės, sudariusios ES finansuojamas viešųjų pirkimų sutartis.

12 Be to, pasidalijamojo valdymo atveju duomenys apie galutinius gavėjus nebūtų perduodami Komisijai ir integruoti į bendrą IT sistemą. Taip yra dėl Komisijos pasiūlymo apriboti ES lėšų „gavėjų“ sąvoką⁶. Pagal pasiūlymą „nuorodos į gavėjus

⁴ [Specialioji ataskaita 11/2022](#) „ES biudžeto apsauga. Reikia geriau pasinaudoti įtraukimo į juodąjį sąrašą galimybe“.

⁵ 36 straipsnio 6 dalis.

⁶ 36 straipsnio 9 dalis. Ši nauja apibrėžtis taip pat pateikta pasiūlymo 38 straipsnyje.

suprantamos kaip nuorodos į konkrečius sektoriams taikomose taisyklėse apibrėžtus gavėjus“. Taigi ši apibrėžtis neapima duomenų apie „galutinius gavėjus“, kuriuos valstybės narės privalo rinkti pagal konkrečius sektoriams taikomas taisykles, visų pirma kalbant apie finansines priemones. Šiuos duomenis turėtų perduoti valstybės narės ir jie turėtų būti registruojami bendroje integruotoje IT sistemoje.

ES viešieji pirkimai ir atlygį gaunantys išorės ekspertai

- o 153 straipsnis. Paraiškos dokumentų pateikimas
- o 164 straipsnis. Sutartims taikomi principai ir taikymo sritis
- o 169 straipsnis. Tarpinstituciniai viešieji pirkimai, bendri viešieji pirkimai ir valstybių narių vardu vykdomi viešieji pirkimai
- o 144 straipsnis. Pašalinimas iš skyrimo procedūros

Pagrindiniai faktai

13 COVID-19 pandemija atskleidė, kad krizės metu viešųjų pirkimų procedūros turi būti lankstesnės. Skubios paramos priemonė (SPP) jau buvo iš dalies pakeista siekiant suteikti daugiau lankstumo viešųjų pirkimų srityje (pavyzdžiui, bendrų viešųjų pirkimų), o dabar Komisija siūlo nustatyti panašų lankstumo lygį Finansiniame reglamente. Tai apima krizės apibrėžties atnaujinimą, kad ji apimtų ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas, tokias kaip COVID-19. Pasiūlymas taip pat apima viešųjų pirkimų ir kelių sutarčių skyrimo skaitmeninimą. Be to, Komisija teikia pasiūlymus, kaip spręsti problemą, su kuria ji susiduria samdydama atlygį gaunančius išorės ekspertus, ir sugriežtinti nuostatas dėl profesinių interesų konfliktų.

Audito Rūmų nuomonė

14 Iš esmės palankiai vertiname siūlomus pakeitimus. Vis dėlto, norėtume atkreipti dėmesį į keletą punktų.

15 Sutarčių, kurias skiria Sąjungos delegacijos arba kurios sudaromos išimtinais Sąjungos delegacijų trečiojoje šalyse labui, atveju Komisija siūlo leisti perkančiajai organizacijai paraiškos dokumentus pateikti raštu tik vienu iš paprastai reikalaujamų

būdų⁷ (pašto ir (arba) kurjerio paslaugomis arba asmeniškai į atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patalpas). Šiuo pakeitimu rizikuojama apriboti konkurenciją. Visi apribojimai, susiję su paraiškos pateikimu laišku, turėtų būti tinkamai pagrįsti ir dokumentuoti.

16 Bendrojo finansinio reglamento viešųjų pirkimų taisyklės tiesiogiai taikomos įstaigoms pagal 70 straipsnį ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms pagal 71 straipsnį (kaip nustatyta jų pagrindų ir atskiruose finansiniuose reglamentuose). Komisijos pasiūlyme⁸ teigiama, kad „atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis krizės paskelbimu, kad pradėtų viešųjų pirkimų procedūrą, tik jei procedūra pateisinama ypatingos skubos situacija, susidariusia dėl krizės“, ir kad krizės paskelbimas priklauso nuo „atitinkamų vidaus taisyklių“. Todėl krizės paskelbimas laikantis „atitinkamų vidaus taisyklių“ atveria kelią įvairioms ES įstaigoms taikyti skirtingas vidaus taisykles, susijusias su krizės paskelbimu. Dėl to kyla nenuoseklus taikymo rizika.

17 Kitu siūlomu pakeitimu viešųjų pirkimų procedūrą pradėjusi institucija gali įtraukti kitas perkančiąsias organizacijas⁹ tuo atveju, kai paskelbiama apie krizę¹⁰. Nenurodyta, ar apie krizę turėjo paskelbti visos perkančiosios organizacijos pagal savo atitinkamas vidaus taisykles, ar tokį pareiškimą turi pateikti tik pagrindinė perkančioji organizacija. Turėtų būti aiškiai nurodyta, ar dalyvaujančios perkančiosios organizacijos turi laikytis suderinto požiūrio.

18 Palankiai vertiname siūlomą pakeitimą, pagal kurį reikalaujama, kad atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pašalintų iš skyrimo procedūros dalyvius, turinčius interesų konfliktą¹¹. Siūlome papildomą neesminį 144 straipsnio pakeitimą (žr. [priedą](#)).

⁷ 153 straipsnio 5 dalis.

⁸ 164 straipsnio 6 dalis.

⁹ 169 straipsnio 1 dalis.

¹⁰ Pagal 164 straipsnio 6 dalį.

¹¹ 144 straipsnio 1 dalis.

Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūrose sistema (angl. *Early detection and exclusion system, EDES*)

- o 138 straipsnis. Sąjungos finansinių interesų apsauga nustatant riziką ir skiriant administracines sankcijas
- o 139 straipsnis. Draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai ir sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje
- o 142 straipsnis. Draudimo dalyvauti procedūroje trukmė ir senaties terminas
- o 152 straipsnis. Elektroninės mainų sistemos
- o 153 straipsnis. Paraiškos dokumentų pateikimas

Pagrindiniai faktai

19 Komisija pasiūlė keletą plataus masto išsamių pakeitimų, susijusių su ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES), kuri buvo aptarta mūsų specialiojoje ataskaitoje dėl ES biudžeto apsaugos¹². Atitinkami pakeitimai daugiausia susiję su konkrečiu Finansinio reglamento EDES skirsniu.

Audito Rūmų nuomonė

20 Palankiai vertiname siūlomus pakeitimus, kuriais siekiama išplėsti EDES taikymą, kad būtų įtrauktas pasidalijamasis valdymas, kaip rekomendavome savo specialiojoje ataskaitoje. Taip pat palankiai vertiname Komisijos pasiūlymą užtikrinti, kad išlaidų programoms, kurioms taikomas tiesioginis valdymas, pavyzdžiui, EGADP, kurių paramos gavėjos yra valstybės narės, būtų taikomos tinkamos draudimo dalyvauti procedūroje priemonės. Šiais pakeitimais bus sukurtas nuoseklus teisinis pagrindas visiems valdymo būdams, kad būtų galima nagrinėti sunkaus nusižengimo įrodymus¹³, kuriuos pateikė nacionaliniai arba ES šaltiniai¹⁴. Tačiau draudimo nepatikimoms sandorio šalims dalyvauti procedūroje aprėptis ir toliau bus platesnė taikant tiesioginį valdymą nei taikant pasidalijamąjį valdymą, todėl sandorio šalys, kurios, kaip nustatyta,

¹² Specialioji ataskaita 11/2022 „ES biudžeto apsauga. Reikia geriau pasinaudoti įtraukimo į juodąjį sąrašą galimybe“.

¹³ 139 straipsnio 1 dalis.

¹⁴ 138 straipsnio 2 dalis.

yra situacijoje, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, nebus nuosekliai traktuojamos visų valdymo būdų atveju, kaip rekomenduojama mūsų specialiojoje ataskaitoje dėl ES biudžeto apsaugos.

21 Taip pat palankiai vertiname pasiūlymą dėl pagreitinotos draudimo dalyvauti procedūroje procedūros¹⁵, kuri, Komisijos nuomone, būtų taikoma tais atvejais, kai valstybės narės arba trečiosios šalies institucija yra priėmusi galutinį sprendimą arba administracinį sprendimą dėl sunkaus nusižengimo, arba tarptautinės organizacijos, Europos investicijų banko arba Europos investicijų fondo sprendimą dėl draudimo dalyvauti procedūroje, kai šios organizacijos taiko lygiavertę procedūrą. Komisijos teigimu, šiuo pakeitimu siekiama nustatyti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis būtų galima parengti supaprastintą prieštaravimo procedūrą su sandorio šalimi atitinkamais atvejais. Suprantame, kad supaprastintą prieštaravimo procedūrą nustatys Komisija kartu su EDES komisija. Komisija turėtų apsvarstyti galimybę siūlomame pakeitime aprašyti pagreitinotos procedūros tikslą.

22 Taip pat atkreipiame dėmesį į kitus pakeitimus, kuriais siekiama sustiprinti EDES, ir juos palankiai vertiname. Jie susiję su:

- o tikrųjų savininkų, susijusių įmonių ir asmenų, turinčių sandorio šalių, kurioms draudžiama dalyvauti procedūroje, valdymo pareigų¹⁶, įtraukimu, kaip rekomenduojama mūsų specialiojoje ataskaitoje;
- o interesų konfliktu kaip atskiru draudimo dalyvauti procedūroje pagrindu (suderinimas su ES viešųjų pirkimų direktyva)¹⁷;
- o atsisakymu bendradarbiauti ES įstaigoms atliekant tyrimą, patikrinimą ar auditą (kaip aiškiu draudimo dalyvauti procedūroje pagrindu)¹⁸;
- o diskriminacijos, neapykantos ar smurto kurstymu¹⁹;

¹⁵ 139 straipsnio 8 dalis.

¹⁶ 138 straipsnio 2 dalis.

¹⁷ 139 straipsnio 1 dalies iv punktas.

¹⁸ 139 straipsnio 1 dalis ir 142 straipsnis.

¹⁹ 139 straipsnio 1 dalies vi punktas.

- o nepatikimiems garantams taikomu draudimu dalyvauti procedūroje²⁰;
- o pranešimo apie raštą dėl prieštaravimų procedūros ir administracinius sprendimus prezumpcija²¹ ir
- o taisomųjų priemonių planu²².

Sąjungos įnašai į pasaulines iniciatyvas

- o 240 straipsnis. Sąjungos įnašai į pasaulines iniciatyvas

Pagrindiniai faktai

23 Pasaulinės iniciatyvos apibūdinamos kaip kelių paramos teikėjų sutelktos lėšos, kuriomis remiamas visuotinis tikslas (susijęs su, pavyzdžiui, klimato kaita, švietimu ir kova su AIDS). Komisija mano, kad dalyvavimas telkiant šias lėšas yra veiksmingiausias būdas prisidėti prie pagrindinių ES politikos tikslų įgyvendinimo, kartu padedant spręsti pasaulines problemas, su kuriomis susiduria tarptautinė bendruomenė.

24 Komisijos nuomone, esamų biudžeto priemonių valdymo struktūra nėra tinkama, kad ES galėtų prisidėti prie nustatytų pasaulinių iniciatyvų, visų pirma tais atvejais, kai ES yra nedidelė paramos teikėja. Tokiais atvejais naujajame straipsnyje numatyta galimybė prisidėti prie iniciatyvos be tiesioginės sąsajos su išlaidomis ar konkrečiais rezultatais, tačiau nustatant tam tikras konkrečias sąlygas.

Audito Rūmų nuomonė

25 Mūsų nuomone, įnašų nesusiejus su patirtomis išlaidomis ar konkrečiais rezultatais būtų ribojamos ES galimybės patikrinti, kaip buvo panaudotos jos lėšos. Taip pat pažymime, kad Komisija nesiūlo „pasaulinės iniciatyvos“ apibrėžties.

26 Manome, kad paramos gavėjas kiekvienais metais turėtų pateikti Komisijai pakankamai informacijos apie atitinkamos pasaulinės iniciatyvos veiklos ir administracines išlaidas. Komisija biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai turėtų

²⁰ 138 straipsnio 2 dalis.

²¹ 152 ir 153 straipsniai.

²² 139 straipsnio 10 dalis.

parengti metinę ataskaitą dėl patiriamos rizikos ir tokių įnašų išlaidų veiksmingumo ir efektyvumo, kad būtų galima pagrįsti tolesnį tokių įnašų teikimą arba jo nutraukimą. Siūlomas 240 straipsnio pakeitimas pateiktas *priede*.

Skolinimasis ir skolinimas

- o 52 straipsnis. Biudžeto pateikimas

Pagrindiniai faktai

27 Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą privalo reguliariai ir išsamiai informuoti apie visus jos vykdomo skolos valdymo strategijos aspektus²³. Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija taip pat bendrai nusprendė, kad priėmus priemonę „NextGenerationEU“ (NGEU)²⁴ nuostatos dėl skolinimosi ir skolinimo operacijų ataskaitų teikimo bus „vertinamos ir prireikus peržiūrimos“ atliekant kitą Finansinio reglamento peržiūrą.

28 Komisija rengia įvairias ataskaitas, apimančias įvairių rūšių skolinimosi programas, įsipareigojimus ir išdo valdymą, tačiau šių ataskaitų teikimo reikalavimai nėra tiksliai nustatyti. Ji nerengia reguliarios ir išsamios ataskaitos dėl Komisijos skolos valdymo strategijos įgyvendinimo ir skolos valdymo tikslų, susijusių su NGEU ir kitomis ES skolinimosi programomis, įgyvendinimo. Šių tikslų pavyzdžiai: lėšų skolinimasis kuo mažesnėmis sąnaudomis vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu ir apdairaus rizikos lygio išlaikymas.

29 Komisijos pasiūlyme²⁵ nustatyta, kad biudžeto projekte pateikiama „išsami skolinimosi ir skolinimo operacijų apžvalga“.

Audito Rūmų nuomonė

30 Palankiai vertiname Komisijos tikslą tobulinti skolinimosi ir skolinimo operacijų biudžeto dokumentus. Tačiau siūlomos „išsamios apžvalgos“ tikslas ir turinys nėra

²³ Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 5 straipsnio 3 dalis.

²⁴ Tarybos reglamentas COM(2020) 441, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti.

²⁵ 52 straipsnio 1 dalies d punkto iii papunktis.

aiškūs, visų pirma, nėra aišku, ar ji apims Komisijos skolos valdymo strategijos įgyvendinimą. Be to, neaišku, kaip „išsamioje apžvalgoje“ pateikta informacija skirsis nuo informacijos, kuri pagal 52 straipsnio 1 dalies d punkto iii papunktį turi būti teikiama apie „einamąsias kapitalo operacijas ir skolos valdymą“. Neaišku, kokia bus papildomos apžvalgos pridėtinė vertė, atsižvelgiant į tai, kad jau rengiama keletas ataskaitų, kuriose apžvelgiamos skolinimosi ir skolinimo operacijos.

31 Papildomai apžvelgus skolinimąsi ir skolinimą nebus atsižvelgiama į tai, kad trūksta išsamių ataskaitų dėl Komisijos skolos valdymo strategijos įgyvendinimo ir skolos valdymo tikslų, susijusių su NGEU ir kitomis ES skolinimosi programomis, įgyvendinimo. Tai, kad tokios informacijos nėra, reiškia, kad Komisijos atskaitomybė už kai kuriuos skolos valdymo tikslus išliks neaiški.

Ataskaitų apie finansines priemones ir biudžeto garantijas teikimas

- o 41 straipsnis. Biudžeto projektas
- o Išbrauktas 250 straipsnis. Finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos metinė ataskaita

Pagrindiniai faktai

32 Finansiniame reglamente Komisijai nustatyta keletas ataskaitų teikimo pareigų, susijusių su neapibrėžtaisiais įsipareigojimais ir bendru atidėjinių fondu (BPF). Komisijos pasiūlymu siekiama supaprastinti ataskaitų dėl finansinių priemonių ir biudžeto garantijų teikimą.

Audito Rūmų nuomonė

33 Komisija, be kitų pakeitimų, siūlo išbraukti 250 straipsnį, kuriame numatyta parengti ataskaitą, kurioje būtų pateikta informacija, pavyzdžiui, finansinės paramos valstybėms narėms ir trečiosioms šalims santrauka, apie kurią šiuo metu kitur nepranešama. Komisija siūlymą išbraukti 250 straipsnį grindžia tuo, kad yra geriau pateikti išsamias ataskaitas dėl finansinių priemonių ir biudžeto garantijų prie biudžeto projekto pridedamuose, pagal 41 straipsnio 4 ir 5 dalis parengtuose darbo dokumentuose.

34 Neberengiant ataskaitų pagal 250 straipsnį kyla rizika, kad suvestiniai duomenys apie ES neapibrėžtuosius įsipareigojimus, atsirandančius dėl biudžeto garantijų ir

finansinės paramos, nebus teikiami tokiu pačiu mastu. Pagal 250 straipsnį rengiamoje ataskaitoje pateikiama ES bendros rizikos pozicijos ir rizikos valdymo sistemos apžvalga, taip pat neapibrėžtųjų įsipareigojimų analizė pagal kategorijas: valstybėms narėms ar trečiosioms valstybėms teikiamos biudžeto garantijos ir finansinė parama. Be to, joje pateikiamas ES neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimas. Šiuo metu 250 straipsnį rengiama ataskaita yra vienintelė ataskaita, kurioje pateikiami visų rūšių neapibrėžtieji įsipareigojimai ir bendros sumos. Atsižvelgdami į padidėjusį ES neapibrėžtųjų įsipareigojimų dydį ir svarbą²⁶, siūlome išlaikyti Finansinio reglamento 250 straipsnyje nustatytą reikalavimą dėl ataskaitų teikimo. Kitu atveju Komisija turėtų užtikrinti, kad pagal 250 straipsnį rengiamos ataskaitos turinys būtų visapusiškai įtrauktas į kitą viešai prieinamą ataskaitą.

Sąjungos sutarčių skyrimo procedūros, darančios poveikį saugumui ar viešajai tvarkai

- o 137 straipsnis. Saugumo ir viešosios tvarkos apsauga

Pagrindiniai faktai

35 Kai būtina užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą ir viešąją tvarką, Komisija ketina nustatyti Sąjungos sutarčių skyrimo procedūrų horizontaliąją sistemą. Šiuo tikslu siūlomoje naujoje nuostatoje numatyta keletas konkrečių sąlygų subjektams, dalyvaujantiems Sąjungos sutarčių skyrimo procedūrose, kurios susijusios su saugumu ar viešąja tvarka. Joje taip pat nustatytos šių sąlygų taikymo taisyklės ir procedūros laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma viešųjų pirkimų srityje.

Audito Rūmų nuomonė

36 Manome, kad siūlomi pakeitimai, kuriais nustatomos konkrečios trečiųjų šalių subjektų dalyvavimo Sąjungos sutarčių sudarymo procedūrose, susijusiose su saugumu ar viešąja tvarka, sąlygos, atitinka pokyčius šioje srityje, pavyzdžiui, 2019 m. Tiesioginių

²⁶ Žr. Audito Rūmų 2021 m. metinės ataskaitos 2 skyrių.

užsienio investicijų (TUI) tikrinimo reglamentą²⁷, pagal kurį reikalaujama, kad Komisija ir valstybės narės tikrintų tas TUI, kurios gali daryti poveikį saugumui ar viešajai tvarkai.

37 Tačiau TUI tikrinimo reglamente aprašomos situacijos, dėl kurių kyla susirūpinimas dėl „saugumo ir viešosios tvarkos“²⁸, o pasiūlyme taip nėra. Manome, kad dėl to taisyklė gali būti taikoma nenuosekliai. Todėl siūlome paskelbti išsamias įgyvendinimo gaires.

38 Be to, pasiūlyme teigiama, kad tais atvejais, kai finansavimo sprendimo nereikia, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sprendžia, ar konkrečiai sutarties sudarymo procedūrai turi įtakos saugumo ar viešosios tvarkos sumetimai²⁹. Siūlome, kad išsamiose įgyvendinimo gairėse būtų nustatytas pagrindas, kuriuo remdamasis leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų priimti tokį sprendimą.

Įvairūs pakeitimai

Pagrindiniai faktai

39 Į Komisijos pasiūlymą įtraukta keletas įvairių pakeitimų, kurie nebuvo pateikti konkrečiame neoficialiame dokumente. Jie susiję su pagrindinėmis naujos redakcijos temomis, aprašytomis **02** dalyje.

25 straipsnis. Dovanojamas turtas

Pagrindiniai faktai

40 ES institucijos gali priimti dovanas. Tačiau daugiau kaip 50 000 eurų dovanojamo turto, kurio išlaidos viršija 10 % dovanojamo turto, turi patvirtinti Europos Parlamentas ir Taryba. Pavyzdžiui, šios išlaidos gali būti susijusios su dovanojamų vakcinų vežimu ir platinimu. Atsižvelgdama į savo patirtį per COVID-19 pandemiją, Komisija siūlo panaikinti reikalavimą Europos Parlamentui ir Tarybai patvirtinti 50 000 eurų

²⁷ 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema.

²⁸ 4 straipsnis. „Veiksniai, į kuriuos galima atsižvelgti nustatant, ar tiesioginė užsienio investicija gali daryti poveikį saugumui ar viešajai tvarkai“.

²⁹ 137 straipsnio 2 dalis.

viršijančias nepinigines dovanas³⁰, teikiamas išskirtinėmis aplinkybėmis humanitarinės pagalbos, skubios paramos, civilinės saugos ar krizių valdymo pagalbos srityse.

Audito Rūmų nuomonė

41 Siūlome, kad, siekiant išlaikyti skaidrumą, Finansiniame reglamente turėtų būti reikalaujama, kad Komisija praneštų Europos Parlamentui ir Tarybai apie išimties taikymą.

33 straipsnis. Veiklos rezultatai ir ekonomiškumo, veiksmingumo bei efektyvumo principai

Pagrindiniai faktai

42 Komisija siūlo, kad programos ir veikla būtų įgyvendinamos taip, kad jų tikslai būtų pasiekti nedarant reikšmingos žalos aplinkosaugos tikslams, pavyzdžiui, klimato kaitai, klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos, tausiam vandens naudojimui ir apsaugai bei taršos prevencijai³¹.

Audito Rūmų nuomonė

43 Palankiai vertiname pakeitimą, padarytą, kaip rekomenduojama Specialiojoje ataskaitoje 22/2021 „Tvarūs finansai. Reikia nuoseklesnių ES veiksmų finansavimui į tvarias investicijas nukreipti“. Šio pakeitimo poveikis priklausys nuo to, kaip „reikšminga žala“ bus aiškinama sektorių teisės aktuose ir vertinama praktikoje.

252 straipsnis. Galutinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų patvirtinimas

Pagrindiniai faktai

44 Komisija siūlo, kad Audito Rūmų pastabų dėl preliminarių finansinių ataskaitų pateikimo terminai būtų paankstinti vienu mėnesiu. Ji taip pat siūlo reikalauti, kad

³⁰ 25 straipsnio 3 dalis.

³¹ 33 straipsnio 2 dalies d punktas.

Audito Rūmai savo nuomones dėl metinių finansinių ataskaitų patikimumo priimtų iki liepos 31 d.

Audito Rūmų nuomonė

45 Komisija pagrindžia termino paankstinimą, remdamasi tuo, kad jo jau praktiškai laikomasi. Nors tiesa, kad Audito Rūmai raštu praneša savo su finansinėmis ataskaitomis susijusio darbo rezultatus iki liepos 31 d., t. y. prieš paskelbdami savo nuomonę (paprastai tai daroma spalio mėn.), jie to nepadarė kitų 247 straipsnyje nurodytų įstaigų atžvilgiu.

46 Be to, terminai, iki kurių Komisija ir kitos įstaigos³² turi perduoti Audito Rūmams preliminarias finansines ataskaitas, išlieka tokie patys (atitinkamai kovo 31 d. ir kovo 1 d.).

47 Šis pasiūlymas yra svarbus pakeitimas Audito Rūmams. Tai ypač pasakytina apie pagal 70 ir 71 straipsnius atliekamą Sąjungos įstaigų auditą dėl jų skaičiaus. Pasiūlyme vienu mėnesiu sutrumpinamas laikas, per kurį Audito Rūmai turi atlikti finansinių ataskaitų auditą. Tai gali pakenkti patikinimo pareiškimų pagrindo pakankamumui ir kokybei. Trumpesni terminai taip pat apima finansinių ataskaitų audito tvarkaraščio atskyrimą nuo teisėtumo ir tvarkingumo audito tvarkaraščio. Tai dar labiau paveiktų galimybę užbaigti mūsų audito darbą ir prieštaravimų procedūras per nustatytus terminus.

48 Todėl manome, kad šiuo metu siūlomo pakeitimo nereikėtų nustatyti. Vietoj to siūlome pradėti Komisijos ir Audito Rūmų dialogą, kad būtų parengtas realistiškas galutinių terminų peržiūros metodas, kuris galėtų būti nustatytas per kitą Finansinio reglamento peržiūrą.

³² Dabartinio Finansinio reglamento 245 straipsnis.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2022 m. spalio 27 d. įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Tony Murphy
Pirmininkas

Priedas

Siūlomi pakeitimai

1 lentelėje pateikėme siūlomus konkrečius pakeitimus ir pastabas, susijusius su Komisijos pasiūlymu. **2 lentelėje** pateikti ne tokie svarbūs pakeitimai, kurie siūlomi, bet pačioje nuomonėje nepaminiti.

1 lentelė. Nuomonėje aptarti pakeitimai

Pasiūlymo tekstas	Siūlomas pakeitimas	Pastabos
<p>240 straipsnio 2 dalis: Sąjungos įnašams į pasaulines iniciatyvas, atsižvelgiant į Sąjungos finansavimo pobūdį, taikomos šios sąlygos:</p> <p>i) (...);</p> <p>ii) (...);</p> <p>iii) (...);</p> <p>iv) (...);</p> <p>v) (...).</p> <p>Kilus įtarimų dėl sunkių pažeidimų, pvz., sukčiavimo, korupcijos arba interesų konfliktų, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, Europos prokuratūra valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, OLAF ir Audito Rūmai, laikydami iniciatyvos taisyklių, prašo papildomos informacijos ir pagal 129 straipsnį kartu su atitinkamu iniciatyvos organu atlieka bendrą auditą, kontrolę arba tiriamąją misiją.</p> <p>3) (...).</p> <p>4) (...).</p>	<p>240 straipsnio 2 dalis: Sąjungos įnašams į pasaulines iniciatyvas, atsižvelgiant į Sąjungos finansavimo pobūdį, taikomos šios sąlygos:</p> <p>i) (...);</p> <p>ii) (...);</p> <p>iii) (...);</p> <p>iv) (...);</p> <p>v) (...);</p> <p>vi) iniciatyvos taisyklėmis užtikrinamos Europos Audito Rūmų teisės atlikti auditą, kaip numatyta SESV 287 straipsnyje.</p> <p>Kilus įtarimų dėl sunkių pažeidimų, pvz., sukčiavimo, korupcijos arba interesų konfliktų, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, Europos prokuratūra valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu ir OLAF, ir Audito Rūmai, laikydami iniciatyvos taisyklių, prašo papildomos informacijos ir pagal 129 straipsnį kartu su atitinkamu iniciatyvos organu atlieka bendrą auditą, kontrolę arba tiriamąją misiją.</p> <p>3) (...).</p>	

Pasiūlymo tekstas	Siūlomas pakeitimas	Pastabos
	<p>4) (...).</p> <p>5) kiekvienais metais Komisija iš paramą gaunančio subjekto gaus pakankamai informacijos apie atitinkamos pasaulinės iniciatyvos veiklos ir administracines išlaidas.</p> <p>6) Komisija biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai parengs metinę ataskaitą dėl patiriamos rizikos ir tokių įnašų išlaidų veiksmingumo ir efektyvumo, kad būtų galima pagrįsti tolesnį tokių įnašų teikimą arba jo nutraukimą.</p>	

2 lentelė. Kiti siūlomi pakeitimai

Pasiūlymo tekstas	Siūlomas pakeitimas	Pastabos
<p>38 straipsnio 1 dalis (ketvirta pastraipa):</p> <p>„Šios dalies pirmą pastraipą taip pat taikoma kitoms Sąjungos institucijoms, kai jos vykdo biudžetą pagal 59 straipsnio 1 dalį.“</p>	<p>„Šios dalies pirmą pastraipą taip pat taikoma kitoms Sąjungos institucijoms, kai jos vykdo biudžetą pagal 59 straipsnio 1 dalį.“</p>	<p>Šiuo pakeitimu pakartojamas pirmoje pastraipoje pateiktas pakeitimas.</p>
<p>144 straipsnio 1 dalies d punktas: patiria interesų konfliktą, kuris gali turėti neigiamos įtakos sutarties vykdymui pagal I priedo 20.6 punktą.</p>	<p>d) patiria profesinį interesų konfliktą, kuris gali turėti neigiamos įtakos sutarties vykdymui pagal I priedo 20.6 punktą.</p>	<p>Suderinama su 2 straipsnyje pateikta nauja „profesinio interesų konflikto“ apibrėžtimi.</p>
<p>158 straipsnio 4) dalies c) punktas: yra tikrinami atliekant nepriklausomą išorės auditą, kurį pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus atlieka funkcinio požiūriu nuo atitinkamo asmens arba subjekto nepriklausoma audito tarnyba;</p>	<p>yra tikrinami atliekant nepriklausomą išorės auditą, kurį pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus atlieka funkcinio požiūriu nuo atitinkamo asmens arba subjekto nepriklausoma audito tarnyba;</p>	<p>frazė „funkciniu požiūriu nuo atitinkamo asmens arba subjekto nepriklausoma“ yra nereikalinga, nes sakinio pradžioje nurodoma „nepriklausomą išorės“.</p>
<p>158 straipsnio 6 dalis: Kelių paramos teikėjų veiksmų atveju, kai Sąjungos įnašu kompensuojamos išlaidos, 4 dalyje nustatyta procedūra yra (...).</p>	<p>158 straipsnio 6 dalis: Kelių paramos teikėjų veiksmų atveju, kai Sąjungos įnašu kompensuojamos išlaidos, 159 straipsnio 4 dalyje nustatyta procedūra yra (...).</p>	<p>Pastebėjome, kad 158 straipsnio 6 dalis sutampa su 159 straipsnio 7 dalimi. Todėl nuoroda į 4 dalį šiuo atveju neteisinga ir turėtų būti pakeista į 159 straipsnio 4 dalį.</p>